

**ПРИЙОМИ ТА МЕТОДИ РЕКОНСТРУКТИВНОГО
ПЕРЕТВОРЕННЯ МІСЬКОЇ ЗАБУДОВИ ТА ТЕРИТОРІЙ
ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

**TECHNIQUES AND METHODS OF RECONSTRUCTIVE
TRANSFORMATION OF THE URBAN AREA AND TERRITORY OF
THE LUGANSK REGION IN THE MODERN CONDITIONS**

**Соколенко В.М., к.т.н., доц., Голоднов О.І., д.т.н., проф.,
Філатєв М.В., д.т.н., доц., Соколенко К.В., аспірант
(Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля,
м. Сєвєродонецьк)**

**Sokolenko V. M., Ph.D. in Engineering, Associate Professor,
Holodnov O.I., Sc. D., prof., Filatiev M.V., Sc.D., Associate Professor,
Sokolenko K.V., postgraduate student (Volodymyr Dahl East Ukrainian
National University, Sievierodonetsk)**

Розглянуто завдання та прийоми реконструктивної діяльності міського середовища. Методи та моделі перетворення території у завданнях розвитку інженерно-планувальної організації Луганської області в сучасних умовах.

The set of tasks of city reconstruction should be solved in the context of general problems of development of both the separate city, and region.

Circumstances formed during the previous periods of the life cycle of the city, a set of factors and conditions determine the need for reconstructive action. We can distinguish stages (periods) of evolution and cases of revolutionary changes, when the parameters of the system change quickly and suddenly. For Ukraine, 2014 became the line when the complex of problems of urban planning in the Donbass region was overwhelmed by an armed conflict inspired from outside. In addition to purely military-political problems, the planning organization of the military conflict zone has faced a radical change.

Comprehensive reconstruction is designed to eliminate the limitations that accumulate over time. The task is to analyze the methods and techniques of reconstruction activities in terms of determining the right development priorities. Methods of reconstructive activity of transformation and development of the cities and territories of Luhansk region are investigated. The actual directions and tasks of transformation of the functional-planning structure of the region in the modern conditions are analyzed.

The reconstructive activity can be divided into three types: reconstruction of buildings, reconstruction of urban area and reconstruction of the territory. There are three models of reconstruction activities that ensure the long-term development of

territories: preventive, accompanying and restorative. The reconstructive activity can be divided into continuous or total, linear or broad bands, local or selective.

We would consider it appropriate to supplement the interpretation with the concept of direction, vector. In cross-border cooperation of regions, a conditional axis of development is formed - multifunctional centers of cooperation are united by a transport and logistics axis, around which infrastructure objects are formed. In the border region, a belt is formed, which has a lateral direction - that is, it reproduces the demarcation line in parallel (lateral connecting line or 'belt' road).

In the context of the tasks of reconstruction of the territory, levels are distinguished - object application, and transformation of the target use of the planning organization of the city or region.

The considered types of reconstruction form an integrated model of city reconstruction, agglomeration, which serves as a basis for the development of programs and projects as a comprehensive reconstruction of the city, territory and its system components.

Ключові слова: місто, агломерація, реконструкція міської забудови, реконструкція територій, модель реконструкції, методи реконструктивної діяльності.

Keywords: city, agglomeration, urban redevelopment, territory reconstruction, a model of the reconstruction, methods of reconstructive activity

Постановка проблеми. Соціальна якість міської системи визначається її функціонально просторовою структурою, яка відображає взаємне розташування її основних функціональних комплексів, а саме промислового, житлового, комунально-складського, зовнішнього транспорту, громадського обслуговування та інших у фізичному просторі території, яка формує просторову конфігурацію системи зв'язків, об'єднуючих ці комплекси в функціональну цілісність.

Виходячи із передумов, можна зробити висновок, що потрібно вирішувати комплекс задач реконструкції міста в контексті загальних проблем міського розвитку.

Слід зважати на обставини, що сформувались протягом попередніх періодів життєвого циклу міста, набір факторів та умов, що диктують необхідність реконструктивних дій. Як і в будь якій системі, термін існування та розвитку якої обчислюється десятками та сотнями років, можна виокремити етапи (періоди) еволюції та випадки революційних змін, коли параметри системи змінюються швидко та раптово. В окремих випадках можна вживати категорію зламу, катастрофи. Історія містобудівного розвитку містить приклади міст, держав та регіонів, котрі розвивались переважно еволюційним шляхом, без уразливих потрясінь. Проте у багатьох випадках міста та території зазнавали катастрофічних потрясінь – взяти хоча б європейській континент у ХХ ст. періоду 1 та 2 світових воєн. Для України 2014 р. став межею, коли комплекс проблем містобудівної діяльності у регіоні Донбасу був причаплений збройним

конфліктом, інспірованим зовні. Окрім суто військово-політичних проблем кардинальної зміни зазнала планувальна організація зони військового конфлікту [1-3]. Втрата контролю над окремими районами Луганської та Донецької областей викликала ефект ампутації. Штучне та раптове розчленування практично усіх господарських функцій, територіальних та інфраструктурних зв'язків вплинуло на весь регіональний комплекс. Окрім завдань та проблем самостійного функціонування та розвитку окремих міст області у терміни завдань містобудування, слід аналізувати загальні проблеми розвитку та функціонування області, регіону, території [4].

Аналіз відомих досліджень і публікацій

Аналіз відомих робіт зарубіжних і вітчизняних вчених показав, що питанням реконструкції територій, міст останнім часом приділяється значна увага. Комплексна реконструкція міст, територій є містобудівним заходом, спрямованим на вдосконалення архітектурно-планувальних, функціональних і естетичних рішень міського середовища за умови прийняття доречних пропозицій використання та розвитку міських територій. Комплексна реконструкція покликана ліквідувати недоліки, що накопичуються з плином часу, особливо на зламі соціально-політичних формацій, невирішених внутрішніх проблем та зовнішніх факторів. Проведені теоретичні дослідження з цього питання представлені в роботах [4-14], у той же час пошук напрямів найбільш раціонального використання міських територій, раціональної трансформації планувально-функціональної структури міст та регіонів висуває нові завдання, залежно від дії широкого спектру факторів та чинників.

Задача полягає в аналізі методів та прийомів реконструктивної діяльності комплексної реконструкції міської забудови та територій з точки зору визначення правильних пріоритетів розвитку.

Орієнтація на конкретні цільові завдання повинна знайти відображення у структурі та складі показників програм і планів розвитку міських територій, агломерацій, міст [15,16].

Мета статті. Дослідити методи та прийоми реконструктивної діяльності перетворення та розвитку міст і територій Луганської області. Проаналізувати актуальні напрями та завдання трансформації функціонально – планувальної структури області в сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу. Якщо розглядати реконструктивну діяльність, як невід'ємну складову містобудівної діяльності, то її мета є забезпечення життєстійкості та послідовного розвитку міста відповідно до зростаючих соціально-економічних стандартів суспільства на основі систематичного оновлення якості та складу основних фондів міста, удосконалення його планувальної структури, підвищення ефективності використання ресурсів міського розвитку, збагачення архітектурного образу міста та збереження його культурної спадщини [5,6]. Проте міста,

що знаходяться під порядкуванням військово-цивільної адміністрації, не можуть керуватись у вирішенні проблем свого містобудівного розвитку положеннями ДБН.

В цілому реконструктивну діяльність можна розрізнати за трьома видами: реконструкція будівель, реконструкція забудови та реконструкція території – трансформація планувально територіальної структури регіону [10-12].

Реконструкція будівель розглядається як автономний об'єкт або як елемент у складі проекту реконструкції забудови. При реконструкції будівель вирішуються переважно архітектурні задачі при дотриманні містобудівної регламентації.

Реконструкція забудови визначається як сукупність будівель і споруд, розташованих на локалізованій території, яка розглядає планувальну цілісність з житловою функцією, промисловою функцією, функцією громадських будинків тощо. Реконструкції підлягають будинки та споруди, які розташовані на території, що розглядається, інженерні комунікації, дороги, благоустрій, з додатковим будівництвом об'єктів основної функції і об'єктів культурно-побутового призначення, а також санацією території. Метою даного виду реконструкції є створення, на основі існуючої забудови, сучасного гармонійного житлового середовища, з необхідним комплексом обслуговування і благоустрою. Проте слід визначити коло споживачів (у широкому сенсі) постійних та зовнішніх, потреби яких має задовільнити реконструкція забудови.

Реконструкція території реалізується у заміні існуючого функціонального використання території іншою функцією з повною ліквідацією існуючих фондів і створення нових основних фондів або збереження на даній території сформованої функції, але з заміною існуючих фондів на сучасні. При реконструкції території також можлива зміна сформованого функціонального використання території новою функцією з частковою заміною існуючих основних фондів на нові і трансформацією окремих існуючих будинків, об'єктів, споруд та мереж під нову функцію та зміна сформованого функціонального використання території на інше з повною заміною основних фондів [17-18]. Слід відзначити, що на території Луганської та Донецької областей формується прикордонний регіон, з функціями обмежувального характеру замість транскордонної співпраці. Навіть первинний аналіз свідчить – транскордонна співпраця формує лінійні осі у напрямку головних магістралей [4]. Прикордонний регіон формує пояс безпеки та розчленування по лінії конфронтації [1-3]. Змінюється напрям та характер інженерної інфраструктури (м'яко кажучи). Формується рокадне сполучення. Опорний каркас території формують магістральні шляхи сполучення – автомобільні та залізничні. Обласні центри, традиційно, виконують функції центрів тяжіння, є великими транспортними вузлами.

На них спрямовано значну частку вантажопотоків, поблизу них формуються хаби, елементи транспортної інфраструктури. Мережа ЛЕП Луганської області також має орієнтацію у напрямку основних промислових споживачів електрики. Був період, коли Луганська ТЕС була фактично відокремлена від єдиної енергетичної мережі України. Рис. 1 та 2 ілюструють характер розтину транспортних зв'язків, а отже, і планувальної структури.

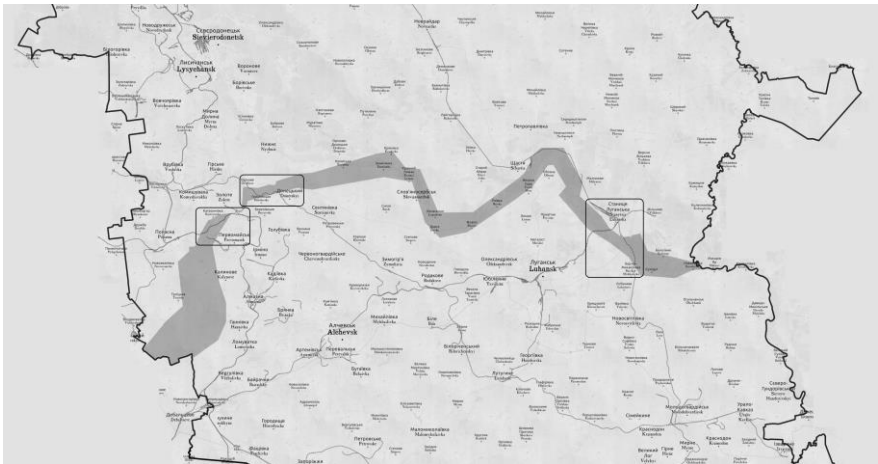

Рис. 1. Схема залізничних доріг, що знаходяться у зоні розмежування

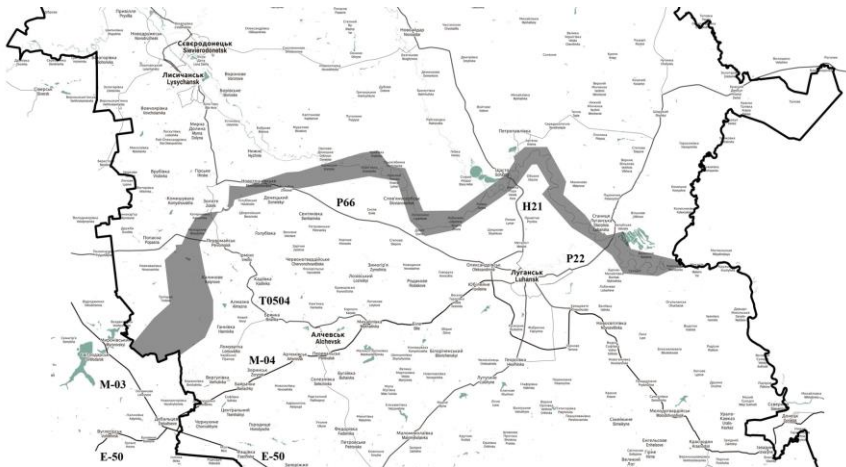

Рис. 2. Схема шляхів та автодоріг Луганської області, що знаходяться у зоні розмежування

Розірвано господарські та економічні зв'язки. Окрім розриву мереж ЛЕП області (рис.3) складною проблемою лишається забезпечення питною водою територій. Частина технологічних та магістральних нафто- та газогонів полишилась на неконтрольованій території.

Рис. 3. Схема магістральних мереж ЛЕП, що знаходяться у зоні розмежування

З точки зору сталого розвитку міста можна виділити три моделі реконструктивної діяльності, які забезпечують його перспективний розвиток: упереджувальна, супроводжуюча та відновлювальна [11].

Модель «упереджувальної» або «випереджаючої» реконструкції. Сутність цієї моделі полягає в розробці і реалізації комплексу заходів щодо змін якісних і кількісних характеристик окремих міських, регіональних функціональних підсистем в напрямках і масштабах, які задаються прогнозами росту навантажень на відповідні існуючі підсистеми в найближчому майбутньому внаслідок кардинальних змін в містобудівній, економічній або соціальній, військово-політичній ситуації [13]. Для регіону Донбасу визначальними стають фактори впливу зовнішньополітичної, державної політики на східному кордоні [18-19].

Випереджаюча реконструкція в першу чергу торкається таких підсистем міста, як транспорт, магістральні інженерні мережі, будівельний комплекс, а також передує будівництву великих громадських центрів, об'єктів спеціалізованого призначення [13]. З початком збройного конфлікту функції обласного центру Луганської області перебрав на себе Северодонецьк. У місто перемістилась значна кількість установ. Фактично одразу склалася ситуація, коли у порівняно молодого міста виникли потреби у реконструктивних заходах загальноміського та територіального масштабу.

Модель «супроводжуючої» або «підтримуючої» реконструкції. За такої моделі проводиться комплекс заходів із ситуативного підтримання функціональних властивостей підсистем або параметрів міських структур з урахуванням можливого очікування росту навантажень або зміни нормативних вимог до їх якості без кардинальних змін містобудівної ситуації [13].

Модель «відновлювальної» реконструкції. Її необхідність виникає у результаті тривалого відставання підтримуючих заходів або відсутності конструктивних реакцій на зміну економічної, соціальної і містобудівної ситуації при рості навантажень на систему, які перевищують її можливості, має місце глибокий фізичний знос об'єктів, що створює аварійні або катастрофічні ситуації [13].

Реконструктивна діяльність має різні методи та прийоми реконструкції забудови та території міст [11].

За методами реконструктивну діяльність можна поділити на

- суцільну або тотальну, масову;
- лінійну або широкими смугами;
- локальну або вибірково.

Суцільна реконструкція включає у себе таку задачу, як перетворення фрагменту території в цілому зі збереженням чи зі зміною функцій. Реалізація тотальної реконструкції не може здійснюватись одночасно на достатньо великих територіях, оскільки це буде порушенням сталості

функціонування міської системи та умов проживання чисельних мешканців. Складність здійснення тотальної реконструкції великих територій зумовлюється ще й тим, що необхідно в дуже короткий термін мобілізувати велику кількість фінансових ресурсів. У такому випадку особливо важливим є вибір доречного стратегічного напрямку розвитку (трансформації) територіального комплексу регіону. Адже ціна помилки суттєво зростає.

Об'єктом лінійної реконструкції найчастіше виступає забудова уздовж магістральних вулиць, особливо при реконструкції широкими смугами. Як і при суцільній реконструкції, цей метод також потребує одночасного вирішення комплексу містобудівних задач на значній території. Ми б вважали за доцільне доповнити тлумачення поняттям напрямок, вектор. У транскордонній співпраці регіонів формується умовна вісь розвитку [4] – багатофункціональні центри співпраці поєднує транспортно-логістична вісь, навколо котрої формуються об'єкти інфраструктури. У прикордонному регіоні формується пояс, котрий має рокадний напрямок – тобто, паралельно відтворює лінію розмежування у глибині території.

Рис. 1, 2 наочно ілюструють характер розриву територіальної структури. Обласний центр м. Луганськ поєднував транспортні коридори та шляхи М-04, Р66, Н21, Р22, залізничне сполучення. Недостатньо забезпеченими транспортним сполученням є напрямки Северодонецьк – Старобільськ, Марковка, Біловодськ; Северодонецьк – Новоайдар, Біловодськ. Можливо, є необхідність модернізувати транспортне сполучення у напрямку Харків – Купянськ – Сватове – Старобільськ – Біловодськ.

Локальна реконструкція – це реконструкція обмеженої ділянки території. Об'єктом може бути як група будинків, так і квартал в цілому. До локальної реконструкції належить так званий «метод пломбування», коли у складі кварталу або мікрорайону реконструюється незначна за розміром територія або невелика кількість споруджень відносно до усього її складу.

Під прийомами реконструктивної діяльності треба розуміти доущільнення, розуцільнення і функціональне переосвоєння.

При доущільненні підвищується кількість щільнісних показників використання та забудови території, а саме – щільність забудови, щільність фондів, щільність вартості основних фондів. В якості засобів реалізації такого реконструктивного прийому виступає нове будівництво окремо розташованих будівель та споруд, вбудова нових частин будинків, прибудова окремих блоків або секцій, надбудова додатковими або мансардними поверхами, підвищення вартості фондів за рахунок реконструкції та ремонту будівель і споруд з метою зменшення їх зношення.

Розушільнення забудови є прямою протилежністю ущільненню – це зменшення щільнісних показників використання та забудови території. Розушільнення реалізується за рахунок знесення малоцінного фонду, аварійного фонду, функціонально та економічно неадекватних конкретній території об'єктів, знесення об'єктів, що порушують архітектурно-композиційні та візуально-просторові зв'язки.

Функціональне переосвоєння – це зміна існуючого функціонального використання території, наприклад житлової на громадську, промислово-виробничої на офісно-ділову, садибної забудови на багатоповерхову. Цей прийом використовується як на рівні значного планувального елементу міста – для зміни схеми функціонального зонування території в генеральному плані міста чи детальному плані території, так і на рівні земельної ділянки, з визначенням параметрів використання та забудови цієї території – для зміни цільового призначення.

Северодонецьк є відносно компактним містом, з наявними резервними територіями та можливістю розвитку у напрямку кварталів, визначених генпланом міста. При тому – у місті вже реалізовано чимало проектів точкової реконструкції будівель і споруд за принципом доущільнення. Територія міста також містить багато ділянок та об'єктів, що потребують реконструктивних заходів. Концепція розвитку міста має містити визначення ролі Северодонецька у функціонально-планувальній структурі області, поєднання локальних реконструктивних завдань розвитку міста зі стратегією трансформації територіального комплексу області. Лисичанськ за типологічними ознаками виглядає інакше. Лінійно подовжене місто, з розчленуванням елементами рельєфу, поєднує декілька планувальних утворень на значній відстані. Достатньо відзначити, що довжина міста сягає понад 20 км, площа – 96 кв. км., населення – 99 тис. чол. Площа Северодонецька – 42,1 кв. км., населення – 106 тис. чол. [20]. Напрямок реконструкції міста Лисичанськ має враховувати концепцію розушільнення – «...знесення малоцінного фонду, знесення аварійного фонду, знесення функціонально та економічно неадекватних конкретній території об'єктів, знесення об'єктів, що порушують архітектурно-композиційні та візуально-просторові зв'язки...» [20].

У контексті задач реконструкції забудови і реконструкції території реконструктивна діяльність може бути розбита на два рівні [12]:

Перший рівень реконструктивної діяльності має об'єктне застосування на рівні окремих об'єктів – будівель, споруд, елементів інфраструктури або міста.

Другий рівень ставить завданням трансформацію або зміну цільового використання планувальної організації міста або регіону, або агломерації з різних видів функціонально-цільового змісту.

До першого рівня інтеграції можна віднести такі основні види реконструкції:

- Реконструкція житлової забудови – упорядкування міського житлового фонду з урахуванням сучасних потреб населення та досягнення параметрів використання житлових кварталів, груп і територій до запланованих (оптимальних). Підвищення якості та оздоровлення житлового середовища;

- Історико-архітектурна реконструкція – збереження та активне включення у життєдіяльність міста цінної історико-архітектурної та культурної спадщини;

- Реконструкція системи громадських центрів – удосконалення систем центрів громадського обслуговування населення міста. За необхідності зміна, доповнення і розвиток загальноміського центру, системи районних центрів міста, формування структури об'єктів функцій обласного центру;

- Реконструкція промислових територій – реструктуризація індустріально-виробничого комплексу, промислових районів відповідно до сучасних промислово - технологічних можливостей та стану економічних умов. У м. Лисичанськ можна спостерігати парадокс - наявність промислових майданчиків при дефіциті резервних територій;

- Реконструкція системи місць прикладання праці – приведення її у відповідність до сучасної соціально-демографічної структури населення, професійного потенціалу з урахуванням існуючої та перспективної системи розселення

- Реконструкція вулично-дорожньої мережі міста – удосконалення транспортних та пішохідних зв'язків між функціонально-планувальними елементами міста, з метою оптимізації витрат часу на пересування, зменшення транспортного навантаження, комфортності і безпеки руху;

- Реконструкція системи громадського транспорту – упорядкування систем зовнішнього та міського громадського транспорту, формування зручних пересадкових вузлів і транспортного сполучення основних планувальних елементів міста, та міст між собою і з регіональною системою розселення. В межах агломерації Северодонецьк – Лисичанськ – Рубіжне доцільне формування цілісної системи транспортного сполучення;

- Реконструкція системи інженерних мереж – реконструкція і модернізація інженерної інфраструктури з урахуванням вимог економії енергоресурсів. Проблема водопостачання становить окрему, надважливу задачу. Проте вона потребує прийняття рішень. Як відомо, борг по воді ОРДЛЮ сягає мільярдних сум, в той час коли міста Луганської області отримують воду за графіком.

- Ландшафтна реконструкція – розвиток та відтворення системи зелених насаджень загального користування, збереження існуючих ландшафтних елементів з метою збереження та відновлення екологічного стану, історичного ландшафту міста.

До другого рівня інтеграції можна віднести такі основні види реконструкції:

- Функціонально-планувальна реконструкція – вирішення проблем раціонального взаєморозміщення функцій в плані, функціонального використання територій з належним зонуванням території міста за видами і інтенсивністю освоєння; містобудівне районування території на основі встановлення функціональних зв'язків між зонами, районами та елементами міста або агломерації. Для Луганської області актуальним є обрання стратегічного напрямку реконструктивних заходів;

- Архітектурно-планувальна реконструкція – удосконалення планувальної структури міста з виділенням самодостатніх планувальних одиниць різного рівня, структурування системи центрів і транспортних магістралей, що забезпечують високу соціальну якість та комфортність середовища проживання населення; розвиток композиції міського плану та архітектурного вигляду міста. На нашу думку, розвиток агломерації Сєверодонецьк – Лисичанськ – Рубіжне здатен дати значний синергійний ефект. Забезпечити розвиток рекреаційних зон, садибної забудови, забезпечити доступним житлом, місцями прикладання праці, підвищити транспортну доступність об'єктів епізодичного використання;

- Еколого-планувальна реконструкція – підвищення якісного стану навколишнього середовища, його охорона, оздоровлення і перетворення, виключення шкідливого впливу результатів життєдіяльності людини на довкілля, забезпечення комфортних умов життя населення.

Наведені вище види реконструкції формують інтегральну модель реконструкції міста, агломерації, яка виступає в якості основи для розробки програм і проектів як комплексної реконструкції міста, території, так і його системних складових.

Всі види реконструкції є наслідком дії внутрішніх факторів розвитку або занепаду територій, вони є проявом об'єктивних тенденцій та закономірностей існування міста [7, 8, 17]. Суттєве значення для завдань реконструкції міста мають макроекономічні вимоги, стан навколишнього середовища, позаміські транспортні зв'язки. Багато у чому визначним є вплив загальнополітичних чинників та обставин, зовнішні фактори впливу. На жаль, їх характер важко передбачити.

Пріоритет базового виду реконструкції визначається:

- очікуваним мультиплікативним ефектом при реалізації інших видів і напрямків реконструкції;
- локальним ефектом даного реконструктивного заходу;
- конкретним функціональним результатом реконструктивного заходу для вирішення локальної задачі;
- державними завданнями контролю кордону та стримання зовнішньої агресії, охоронними заходами;
- рентабельністю заходу в умовах даного відрізка часу.

Висновки. Наведені вище види реконструкції формують інтегральну модель реконструкції міста, агломерації, яка виступає в якості основи для розробки програм і проектів як комплексної реконструкції міста, території, так і його системних складових.

Всі види реконструкції є наслідком дії внутрішніх факторів розвитку або занепаду територій, вони є проявом об'єктивних тенденцій та закономірностей існування міста. Суттєве значення для завдань реконструкції міста мають макроекономічні вимоги, стан навколишнього середовища, позаміські транспортні зв'язки. Багато у чому визначальним є вплив загальнополітичних чинників та обставин, зовнішні фактори впливу. На жаль, їх характер важко передбачити.

Вибір напряму реконструктивної діяльності здійснюється місцевими органами влади на підставі містобудівного аналізу, проектних пропозицій, експертної оцінки ситуації та з урахуванням громадської думки.

References

1. Karta Luhanskoï oblasti [Elektronnyi resurs]. - Rezhym dostupu : http://www.gpsinfo.com.ua/images/maps/rastr/ukraine/atlas/luganskaya_oblast_karta.jpg
2. Karta linii rozmezhuvannia OOS [Elektronnyi resurs]. - Rezhym dostupu: <https://www.imbf.org/karty/images/karta-linii-razgranicheniya-fronta-donbasse-hq.jpg>
3. Karta okupovanykh terytorii Ukrainy [Elektronnyi resurs]. - Rezhym dostupu: <http://bintel.com.ua/uk/article/09-18-De-Occupation/>
4. Belokon Yu.N. Rehyonalnoe planirovaniye (teoriya y praktyka)/Pod red. Y.A. Fomyina. – K.: Lohos, 2003. S.259Ye.Ie. Kliushnychenko Rekonstruktsiia zhytlovoi zabudovy (KNUCA, Kyiv, 2000)
5. Ye.Ie. Kliushnychenko Sotsialno ekonomichni osnovy planuvannia ta zabudovy mist (UAA, NDPI mistobuduvannia, Kyiv, 1999)
6. V. A. Jacenko, Teoreticheskie i prakticheskie idei novogo gradostroitel'stva Donbassa: ikh proshloe, nastoyashchee i budushchee, Mistobuduvannja ta terytorial'ne planuvannja: nauk.-tehn. zb., 21, 359-366 (KNUCA, Kyiv, 2005)
7. A.P. Ositnjanko, Planuvannja rozvytku mista (KNUCA, Kyiv, 2001)
8. N.M. Demyn, Gorodskye aglomeracyy v kontekste yssledovaniya fenomena form y system rasseleniya, Mistobuduvannja ta terytorial'ne planuvannja: Nauk. - tehn. zbirnyk, 45(1), 3-15 (KNUCA, Kyiv, 2005)
9. A.M. Pleshkanovska, Metody ta pryomy rekonstruktsii miskykh terytorii. Mistobuduvannia ta terytorialne planuvannia, 21, 275-280 (KNUCA, Kyiv, 2005)
10. A.M. Pleshkanovska, Rekonstruktyvna diialnist v konteksti miskoho rozvytku Mistobuduvannia ta terytorialne planuvannia, 37, 413-420 (KNUCA, Kyiv, 2010)
11. A.M. Pleshkanovska, Pytannia rekonstruktsii v teorii ta praktytsi mistobuduvannia. Mistobuduvannia ta terytorialne planuvannia, 42, 265-274 (KNUCA, Kyiv, 2012)

12. A.M. Pleshkanovska, *Formy ta vydy rekonstruktyvnoi' dijal'nosti /A.M. Pleshkanovska //Suchasni problemy arhitektury ta mistobuduvannja 34, 377-384 (KNUCA, Kyiv, 2013)*
13. R. Krzysztofik, M. Tkocz, T. Spórna, I. Kantor-pietraga, *Some dilemmas of post-industrialism in a region of traditional industry: The case of the Katowice conurbation, Poland. Moravian geographical reports, 24(1), 42-54 (2016). doi: 10.1515/mgr-2016-0004*
14. R. Krzysztofik, I. Kantor-Pietraga, F. Kłosowski, *Between Industrialism and Postindustrialism - the Case of Small Towns in a Large Urban Region: The Katowice Conurbation, Poland. Urban Science. 3(3), 68 (2016). doi: 10.3390/urbansci3030068*
15. *Zakon Ukrainy «Pro kompleksnu rekonstruktsiiu kvartaliv (mikroraiioniv) zastariloho zhytloвого фонду».*
16. *DBN B.2.2-12:2019, Planning and building of territories (Ministry for Communities and Territories Development of Ukraine, Kyiv, 2019)*
17. Sokolenko V.M., Sokolenko K.V. *Inzhenerno – planuvalna orhanizatsiia terytorii Luhanskoi oblasti v suchasnykh umovakh. Problemy ta Peredumovy. Suchasni tekhnologii ta metody rozrakhunkiv u budivnytstvi. Zbirnyk naukovykh prats Luts'koho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu, 12, 192-199. (LNTU, Lutsk, 2019)*
18. V.M. Sokolenko, O.E. Podlievskiy, K.V. Sokolenko *Problemy ta peredumovy dopovnennia funktsii rehionalnoi typolohii v suchasnykh umovakh luhanskoi oblasti. Visnyk skhidnoukrainskoho natsionalnoho universytetu im. V. Dalia, 8(256), 74-80 (2019)*
19. *Mis'ki aglomeracii' Ukrainy,*
https://uk.wikipedia.org/wiki/Міські_агломерації_України Accessed 25 April 2021

Список використаної літератури

1. *Карта Луганської області [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://www.gps-info.com.ua/images/maps/rastr/ukraine/atlas/luganskaya_oblast_karta.jpg*
2. *Карта лінії розмежування ООС [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://www.imbf.org/karty/images/karta-linii-razgranicheniya-fronta-donbasse-hq.jpg>*
3. *Карта окупованих територій України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://bintel.com.ua/uk/article/09-18-De-Occupation/>*
4. *Белоконь Ю.Н. Региональное планирование (теория и практика)/Под ред. И.А. Фомина. – К.: Логос, 2003. С.259.*
5. *Клюшниченко Є.Є. Реконструкція житлової забудови. – К.: КНУБА, 2000.*
6. *Клюшниченко Є.Є. Соціально економічні основи планування та забудови міст – К.: УАА, НДІП містобудування, 1999. – 348 с.*
7. *Яценко В. А. Теоретические и практические идеи нового градостроительства Донбасса: их прошлое, настоящее и будущее //*

Містобудування та територіальне планування: наук.-техн. зб. – Вип. 21. – К. : КНУБА, 2005. – С. 359 – 366.

8. Осітнянко А.П. Планування розвитку міста: монографія. К., КНУБА, 2001. - 458 с.

9. Демин Н.М. Городские агломерации в контексте исследования феномена форм и систем расселения : Містобудування та територіальне планування: Наук. - техн. збірник - К., КНУБА, 2012. – Вип. 45 ч.1.

10. Плешкановська А.М. Методи та прийоми реконструкції міських територій / А.М. Плешкановська //Містобудування та територіальне планування.- Київ. КНУБА, 2005. Вип.21. С.275-280.

11. Плешкановська А.М. Реконструктивна діяльність в контексті міського розвитку / А.М. Плешкановська // Містобудування та територіальне планування.- Київ. КНУБА, 2010. Вип.37. С.413-420.

12. Плешкановська А.М. Питання реконструкції в теорії та практиці містобудування / А.М. Плешкановська //Містобудування та територіальне планування.- Київ. КНУБА, 2012. Вип.42. С.265-274.

13. Плешкановська А.М. Форми та види реконструктивної діяльності /А.М. Плешкановська // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: КНУБА, 2013. Вип. 34. С.377-384.

14. R. Krzysztofik, M. Tkocz, T. Spórna, I. Kantor-pietraga, Some dilemmas of post-industrialism in a region of traditional industry: The case of the Katowice conurbation, Poland. Moravian geographical reports, 24(1), 42-54 (2016). doi: 10.1515/mgr-2016-0004

15. R. Krzysztofik, I. Kantor-Pietraga, F. Kłosowski, Between Industrialism and Postindustrialism - the Case of Small Towns in a Large Urban Region: The Katowice Conurbation, Poland. Urban Science. 3(3), 68 (2016). doi: 10.3390/urba

16. Закон України «Про комплексну реконструкцію кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду».

17. Планування і забудова територій - К. : Мінрегіонбуд України. - (Державні будівельні норми України). ДБН Б.2.2-12:2018. - Чинний від 2018-09-01. - К., 2018-179с.

18. Соколенко В.М., Соколенко К.В. Інженерно – планувальна організація території Луганської області в сучасних умовах. Проблеми та передумови. Сучасні технології та методи розрахунків у будівництві. Збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. – Луцьк: ЛНТУ, 2019. Вип. 12. С. 192-199.

19. Соколенко В.М., Подлевський О.Е., Соколенко К.В. Проблеми та передумови доповнення функцій регіональної типології в сучасних умовах луганської області. Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. – Северодонецьк: СНУ ім. В. Даля, 2019. Вип.8(256). С. 74-80.

20. Вікіпедія. Міські агломерації України. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Міські_агломерації_України.